

אליפות העבריה



בהצלחה לכולם!!!

"שני הדברים שבלעדיהם לא יהיו היהודים לעם: הארץ והלשון"

אליעזר בן יהודה

אליפות העברית

הורים יקרים,

לכבוד יום השפה העברית, שחל בתאריך כ"ב בטבת, יום הולדתו של מחייה השפה העברית, אליעזר בן יהודה, נערוך בבית הספר תחרות: "אליפות העברית".

התחרות תתקיים בתאריך 4.1.24.

בתחרות זו, הילדים/ות יצטרכו לגלות בקיאות במילים נרדפות, הפכים, פתגמים וניבים, איות מילים וחידושי מילים בעברית. התחרות נושאת פרסים וכן יחולקו תעודות הערכה לכל המשתתפים/ות. נשמח שתעודדו את ילדיכם להשתתף ולקחת חלק פעיל בחגיגת העברית בבית ספרנו. אנו רואים חשיבות רבה בחינוך לאהבת השפה העברית, להעמקת הידע הלשוני ולשימוש ראוי ותקני בה בדיבור ובכתיבה בקרב תלמידינו.

בהצלחה לכולם,

נתי רוזנהק, מור לוי ניסנבויס, אלינור בן חמו,
רכזת העברית, רכזת חברתית ערכית, מנהלת בית הספר

שלב התחרות

קבצי הכנה - צוות השפה הבית ספרי ערך קבצי הכנה לתחרות לכל שכבה. בקבצים ריכזנו מילים נרדפות, הפכים, פתגמים וניבים ועוד. על מנת לקחת חלק בתחרות, יש ללמוד את הקבצים ולתרגל את הנושאים השונים (הקבצים מצורפים להודעה זו).

השלב הכיתתי - ביום שלישי בתאריך ה-26.12.23 נערוך חידון מקוון בחדר מחשבים, על התכנים שנשלחו בקבצי ההכנה. זוהי הזדמנות פז (הזדמנות טובה במיוחד! 😊) לתרגל עם הילדים באופן חווייתי ומשחקי ולהעשיר את ידיעותיהם. רק תלמידים/ות אשר מעוניינים להשתתף בתחרות יוזמנו לחידון. מכל כיתה ייבחרו 3-4 תלמידים/ות להשתתף בשלב השכבתי.

השלב השכבתי - ביום חמישי בתאריך 4.1.24 תתקיים "אליפות העברית". האליפות תתקיים באולם הספורט, בנוכחות תלמידי/ות השכבה, האולם ילבש חג לקראת יום חגיגי זה. נציגי הכיתות מכל שכבה יתמודדו על שלושת המקומות הראשונים. בתחרות התלמידים/ות יתמודדו על הנושאים השונים מקבצי ההכנה. בנוסף, תתקיים בשלב זה (3) גם תחרות איות בניצוחה של מנהלת בית הספר אלינור בן חמו. לדוגמה, המנהלת תאמר את המילה "מחבת", והילדים/ות יצטרכו לומר את האותיות שמרכיבות את המילה.

מילים נרדפות וקרובות משמעות

1. פְּזַמַּק - גָּרַב
2. מְרַפֶּסֶת - גָּזְזֻטְרָה
3. שַׁעַל - צַעַד
4. גּוֹרַל - פּוֹר
5. סָמוּי - בְּלִתִּי נִרְאָה
6. אָפָה - נִחְתָּם
7. עָנִי - רָשׁ, אָבִיוֹן, זֵל
8. מְלֶאכָה - מְקַצוֹעַ, עֲבוּדָה
9. עֵיפּוֹת - לָאוֹת
10. גִּיל - שְׂמֵחָה, שְׂשׂוֹן
11. מְחוּשִׁים - בְּאֲבִים
12. בְּסִיל - טַפֵּשׁ
13. צַעֲקָה - זַעֲקָה
14. צַעַר - יָגוֹן
15. בְּגָד - בְּסוֹת
16. בְּדוּי - מְדַמָּה, מְדַמֵּן
17. חֲבוּי - גָּלוּם, גָּנוּז
18. אוֹיֵב - צוֹרֵר, צָר, קָם, יָרִיב
19. אֲשַׁפָּה - זָבַל, רָפָשׁ, פְּסֻלַּת
20. הַשְׂכָּלָה - חֲנוּף, חֲכָמָה, זַעַת
21. גְּאוֹתָן - יְהִיר, מִתְנַשֵּׂא
22. אָבָה - רָצָה, חֲפָץ
23. אֲבַיִט - חֲגוּרָה, גְּלִימָה
24. אוֹשָׁה - רְשָׁרוּשׁ, רַחֵשׁ קַל
25. אֲמַתְלָה - תְּרוּץ, סָבָה לֹא נְכוּנָה
26. בְּדִיעֵבַד - לְאַחַר מַעֲשֵׂה
27. גְּמַחָה - שְׂקַע בְּתוֹךְ הַקִּיר
28. גְּדוּעַ - בְּרוֹת, חֲתוּף
29. הַקְּנִיט - לְגִלְגַּל, הַעֲלִיב
30. עֲנָוָה - צְנִיעוּת, חֶסֶר שְׂחָצְנוּת

הפכים

- | | |
|--------------------------------|-------------------------------|
| 16. פְּעִיל - סְבִיל | 1. נְפוּץ - נְדִיר |
| 17. קְמוּר - קְעוּר | 2. חֵד - קָהָה |
| 18. גֵּאוּת - שְׁפָל | 3. סְמִיךְ - דָּלִיל |
| 19. רְעוּעַ - יַצִּיב | 4. עָכוּר - צָלוּל |
| 20. אוֹפְטִימִי - פְּסִימִי | 5. בְּכִיר - זוּטָר |
| 21. אֲרָעִי - קְבוּעַ | 6. יְהִיר/שְׁחָצוֹן - צָנוּעַ |
| 22. סְמוּי - גְּלוּי | 7. מְלֹאכּוֹתִי - טְבָעִי |
| 23. שְׁקָרוֹן - יִשָּׁר/אֲמִין | 8. עִיר - בְּפָר |
| 24. שׁוּמֵם - הוֹמָה | 9. חִיּוּבִי - שְׁלִילִי |
| 25. דְּמִיוֹן - מְצִיאוּת | 10. יִתְרוֹן - חֲסָרוֹן |
| 26. קִלְקָלָה - בְּרָכָה | 11. יְאוּשׁ - תְּקוּהָה |
| 27. בְּעֵד - נֶגֶד | 12. מְשֻׁפָּל/נְאוּר - בּוּר |
| 28. חֲסָכָנוּת - בְּזָבְזָנוּת | 13. טָמֵא - טָהוֹר |
| 29. סְבָה - תּוֹצְאָה | 14. הֶסְכָּמָה - סְרוּב |
| 30. בְּצוּתָא - לְבַד | 15. חִיצוּנִי - פְּנִימִי |

איך אומרים בעברית?

- | | |
|--------------------------------------|--------------------------------|
| 16. בַּמָּפֶר - פֶּס הָאָטָה | 1. אַפֿליקצִיָּה - יִשׁוּמוֹן |
| 17. בְּרוֹשׁוּר - עֲלוֹן מִידַע | 2. בְּאוּלִינֶג - פִּדְרֹת |
| 18. ג'וּק - תִּיקוֹן | 3. שְׁנִיֶּצֶל - בְּתִיתָה |
| 19. ג'וּ פִי אַס - נוֹטֶן | 4. וּפֶל - אַפִּיפִית |
| 20. ג'וּנְגֶל - זְמֶרִיר | 5. קוּמִיקָס - עֲלִילוֹן |
| 21. לוּגוּ - סְמֶלִיל | 6. אִינְטֶרנֶט - מְרֶשֶׁת |
| 22. שְׁמֶפוּ - תְּחֶפִיף | 7. בִּיגֶל - בַּעַף |
| 23. אַס אַס אַס - מְסֶרוֹן | 8. סְטִיק - אַמָּצָה |
| 24. דִי-ג'וּי - תְּקֶלִיטוֹן | 9. טוּסְטֶר - מַצָּנֶם |
| 25. דִיאָלוֹג - דוּ שִׁיחַ | 10. בַּגְז' - תָּא מְטָעוֹן |
| 26. לוּבִי - מְבוּאָה | 11. בוּנְקֶר - מְבַצוֹר |
| 27. אִי מִיל - דָּאַר אַלְקָטְרוֹנִי | 12. בְּזִילִיקוּם - גֵּיחֹן |
| 28. מְרֶקֶר - מְדַגֶּשׁ | 13. בְּטֶרֶיָה - סוּלְלָה |
| 29. שְׁטְרוּדֶל - פְּרוּכִית | 14. בִּיבִיסִיטֶר - שְׁמֶרְטֶף |
| 30. קוּנְפֶּטִי - פְּתִיתוֹנִים | 15. בִּיסְקוּיט - מְרֶקוּצֶ |

פתגמים וניבים

1. אל יתהלל חגר כמפתח = אל יתפאר "ישויץ" אדם לפני שבצע את המשימה המטלת עליו.
2. תפסת מרבה – לא תפסת = אדם המשתדל ומתאמץ להשיג יותר מדי, בסוף עלול להפסיד הכל.
3. הפך את היוצרות = בלבב את הדברים, התבלבל בין דברים מנגדים.
4. גלה טפח וכסה טפחים = הסתיר יותר ממה שהיה מוכן לגלות.
5. בבת עינו = משל לדבר יקר ביותר.
6. אבו שאין לה הופכין = חפץ שאין לו דורש, אין לו שמוש.
7. אחז/החזיק בקרנות המזבח = נאחז בדבר-מה בשארית כוחותיו.
8. אכה את הקרעים = - לפד את היריבים ומנע פלוג.
9. אין הנחתום מעיד על עסתו = אין היוצר יכול להעיד או לחוות דעה על טיב סחורתו או מעשה שהוא עצמו עשה.
10. בור ששתית ממנו, אל תזרק בו אבן = אל תגמול רעה, למי שעשה לך טובה.
11. אין לאל ידו = אין באפשרותו, אין בכוחו או ביכולתו לעשות דבר מה.
12. בין הפטיש ובין הסדן = בין שני כוחות מתנגדים.
13. בפני/מול שקת שבורה = הרס כל התקוות.
14. גדש/הגדיש את הסאה = הגזים בדבורו או במעשיו.
15. דין פרוטה בדין מאה = אי ציית לחוק בדבר קל כמוהו באי-ציית לחוק בעניינים חמורים.
16. הבה נתחכמה לו = הבה נערים עליו בתחבולות.
17. הנה בעוכריו = הפריע לו בבצוע משימה.
18. עבר זמנו – בטל קרבנו = עבר זמנו של הענין ואין טעם לצינו.
19. כל הפוסל – במומו פוסל = מי שפוסל את חברו ומבקר אותו, עושה זאת מתוך פגם שלו, אותו הוא משליך על חברו.
20. חיים ומות ביד הלשון = לדברים שאומרים יש כוח עצום.